

SELMECI ÚJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak milliméter árszabás szerint.
Selmecbányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádossy Ferenc	Nyílttér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmecbánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			

Megjelenik minden csütörtökön.

Kéziratokat nem adunk vissza.

A paraszt hitbizománya.

A mai demokratikus világban, amikor mindenki aki modern embernek tudja magát, a hitbizományok ellen menydörög és eltörlendőnek hirdeti ezt a középkorból fennmaradott intézményt: érdekes ellentétet képez a közfelfogással az a körülmény, hogy az egész magyar közvélemény, még a legradikálisabb demokraták is örömmel üdvözik egy új hitbizománynak eszméit, amely eszme lehetőleg már az ősz folyamán ténynyé válik s bevonul törvénytárunkba. A homesteadot, magyarul paraszt hitbizományt mindenki úgy üdvözi, mint a magyar kisbirtokosság védőbástyáját, amely hivatva van megőrizni és fenntartani a kisbirtokot úgy a tulajdonosnak, mint annak utódainak. Ez a felfogás helyes is, mert a homestead valóban az, aminek hirdetik.

Günther Antal igazságügyminiszter, aki hivataloskodását már egy maradandó emlékekkel, a végrehajtás reformjával örökölte meg, az ősszel terjeszti a magyar törvényhozás elé, a homesteadról szóló törvényjavaslatot, amelyet valószínűleg egyhangú lelkesedéssel tesz magáévá minden arra hivatott fórum. Ennek a javaslatnak fő

intézkedése az, hogy hitbizomány vagyis ahogy a javaslat nevezi, családi otthon alakítható minden tizenkét holdas birtokból, amely egy gazda tulajdonát képezi és tehermentes. Az ilyen családi otthon magánkövetelések fejében elérve nem lehet, csak is a föld jövedelmeit lehet bizonyos időre lefoglalni úgy, hogy a családi otthon nem lehet kihuzni a kisgazda lába alól. Ha a mélyére hatolunk ez intézkedés jogi és anyagi következményeinek, akkor látjuk, hogy ez nemesak gyökeres változást idéz elő a falu életében, de különösen az átmenetben, nagyon sok zavarnak, kuszaságnak lesz az okozója. De amikor a nagy cél lebeg előttünk, hogy a magyar föld megmaradjon a magyar nép birtokában, akkor szembe kell néznünk mindenféle időleges kellemetlenséggel és meg kell hozni érte minden fáradságot, minden áldozatot.

Gondoljuk el, hogy évente több ezer kisbirtok fölött ütök meg a dobot és hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok következtében még adósságmentes birtokokat is eladnak tömegesen, melyeknek tulajdonosai azután a kapott pénzzel kivándorolnak Amerikába; gondoljuk el, hogy az uzsorások és a könnyelmű adósság csinálás szelleme mennyire karmai közé kapta a magyar

kisbirtokos osztályt. Gondoljuk el, hogy mindezen végzetes körülményeknek vége szakad, mihelyt a kisbirtok családi otthonná alakul át.

A javaslatnak hiányosságát látjuk abban, hogy a családi otthon alakítását a földtulajdonosok tetszésétől teszi függővé. Véleményünk szerint családi otthon kellene alapítani a törvény erejénél fogva minden 12 holdas parasztbirtokból és így elérnők azt, hogy a magyar kisbirtoknak több mint 65 százaléka hitbizománnyá alakulna át, amelyhez senki sem férhet és amely sértetlenül szállna át fiúra és unokára. Véleményünk tehát az, hogy célszerű lenne ha a javaslat kötelezően írná elő a családi otthonok alakítását.

Ha pedig ez lehetetlen volna, akkor erkölcsi kötelessége minden bírónak, tanítónak, jegyzőnek, papnak, szolgabírónak, újságnak és mindenkinek, akinek a néppel érintkezése van, hogy a legmesszebbre menő agitáljon kisgazdák között, hogy minél hamarabb megalakítsák a családi otthonát. Csak így menthetjük meg a magyar földet a magyar nép számára, csak így érhetjük el azt az ideális célt, hogy idővel jólét és nyugalom költözik a faluba, amelyet a parasztra nehezedő százféle teher, a könnyelmű adósság csinálás és a szociálista izgatás oly

Misi.

Palotai harang szomorúan szól ma!
Halvány lilomot visznek a templomba.
Mellette billegő gazdag vőlegénye,
Utána félfalu ujjongató népe,
Fiatalja, véne.

A kis Tar patakja-be nagyon megáradt.
Nézi, Misi, nézi — majd hogy belefárad!
Olvadni se tanult, mégis próbálgatja,
Zavaros habokból, mégis olvasgatja,
Mi van oda irva?

Násznép a templomból egyre csak megindul,
Hát egy pörge kalap van ott a hidon túl;
Piros pántlikája, piros a rózsája —
Annál haloványabb lehet már gazdája,
Szegény volt gazdája!!

Hanak József.

A két öreg.

Öreg volt már mind a kettő, galamb
fehér mindkettőnek a haja, lány, jóságos
mindkettőnek a tekintete. Hatvanon jóval

felül mult már a férfi s az asszony sem
sokkal fiatalabb. Ajkukon örökös volt a
mosoly, örökös a vidámság, a gyermeki
jókedv.

A két öreg az ablaknál ült, kéz a kézben, szorosán egymás mellett, mintha a
hosszas távollét után mosolygó, öregségükben akarnák pótolni azt, amit ifjú korukban elmulasztottak; egymásé lenni, egymásé örökre, elválaszthatatlanul. Künn tavasz volt, napsugaras virágos tavasz. Már nyíltak az akácok, fürtös virágaikat millió döngicselő méhecske röpködte körül. Örömmámorban úszott az egész nagy természet. A lány tavaszi szellő megrabolta a rózsát, a játszintot s illatukat szétszórta a levegőben, mintha csak széles, jókedvű tündérek illatos parfümökkel hintették volna be az egész nagy világot.

— Mikor még mi is fiatalok voltunk
... szolt az öreg asszony.

— Igen, — szolt a férfi — mikor még
mi is dalt zengtünk a szerelemről, mikor
még mi is epedtünk a szerelem édes csókja

után, mikor még mi is fiatalok voltunk,
vidámak és bohók.

— Arany idők, — drága fiatalság, mi
nem élveztük örömeit. Nekünk csak bánatot
hozott a tavasz, szomorúságot a nyár,
bát a lombpergető ősz és lemondást a tél.

— Megöregedtünk, régen elmúlt a mi
ifjuságunk. Szép emlékek, kora lemondásról,
— hogyan is volt? Régen volt, — de
igaz volt.

Tizenhét éves volt a leány, huszonkettő a fiú. Mind a kettő színinövendék volt. Szininövendék. Mindkettő előtt szép jövő ábrándos képe lebegett. Ofelia akart lenni a lány, Othello a fiú. Együtt szerepeltek az életet jelentő színpad deszkáin, együtt játszották, vagy — csak akarták játszani az élet drámájának nehéz szerepeit is. Hányszor megdobbant mindekettőjük szive, mikor csak játékból suttoztak egymásnak szerelmes, édes szavakat, hányszor szökött arcukba az ártatlan szerelem hatása alatt a vér, mikor csak játékból csókolták meg egymás igazi csókra vágyó ajkát, oh,

alaposan feldultak. A családi otthon új szociális politikát inaugurál, amely konzervatív irányú ugyan, de annál biztosabb és nyugalmasabb.

Mértékletesség.

Olyan mértékig élvezni a földi javakat, amint azok élénk tárulnak: ellankasztja idegeinket és blazirttá tesz.

Gyakran vagyunk tanui annak, hogy szegénységből hirtelen jólétre vergődött ember ezt a jólétet okosan és mértékletesen fölhasználni nem tudja s a hosszú idő óta epedve várt gazdagságba belevész. A mit a legnagyobb áldásnak tartott: sülyedésének kezdetévé válik és hova-tovább időelőtti enyészetbe visz.

A tisztességes munka ára jóval alább szállt néhány év óta. Nem csoda, hogy a szegény ember fantáziája ma inkább, mint valaha, bizik a véletlen szerencsében. Ennek a lélektani magyarázata igen egyszerű: minél rosszabb a sorsunk, annál több a reményünk, annál inkább várjuk, hogy a multnál és jelenél jobbat fog hozni a jövő. S minthogy az a jobb a tisztességes munka révén alig látszik elérhetőnek: bizunk a véletlen szerencsében. Mindenki hirtelen szeretne meggazdagodni s ennek az égő vágyának a kielégítésére megragad minden módjában álló eszközt, míg végre is becselenné válik.

A lélekbuvár tudósok ezt a bajt a moral insanity veszedelmes terjedésének tulajdonítják. Lehet, hogy igazuk van. De nem szeretnénk e tény konstatálásánál megállni. Nem elégedhetül meg a baj konstatálásával, hanem, ha orvosolni akarjuk, tudnunk kell: honnan származik, hogyan keletkezik?

Az erkölcs betegségének bacillusa: a mértéktelenség. Ez okozza, hogy sorsunkkal megelégedve nem vagyunk, ez serkent a földi javaknak összehalmozására, ez visz sokat a bűn útjára. A jobb sorsért való

küzdelem, amíg a tisztesség és becsületesség határán belül marad, nemes tulajdonságnak: az ambícióknak rugója. De mihelyt ez a küzdelem nemtelen fegyverekkel folyik: elveszti jogosultságát.

Ha szorosan szemügyre vesszük a bűnkronika lapjait s kutatjuk a bűnök eredetét: rá fogunk jönni arra, hogy a legtöbb esetben a bűn elkerülhető lett volna, ha az illető megtanulta volna a mértékletesség nagy művészetét. Mert valóban művészet az életet csak bizonyos mértékig aknázni ki; lemondani arról, hogy a lehetőségünkben álló élvezeteket teljesen kihasználjuk. Ez a művészet testi és lelki egészségünk főkelléke s aki ért hozzá, megközelítheti a földi boldogságot.

A fölhozott okoknál fogva a külföld, különösen Anglia és Amerika, már régen nagy gondot fordít a mértékletességnek minél szélesebb körben való terjedésére. Nagyon sok ott a mértékletességi egyesület, melyek működésüket különösen a szegényebb néposztályoknak szentelik. A szegény ember szívesen önt le a garaton egy pohár bort, de még inkább az olcsóbb, de annál pusztítóbb hatású pálinkából, hogy elfelejttesse mámorában az élet keserveit s nem gondol azzal, mennyit árt ez neki.

Hazánknak mértékletességi egyesület hiába keresnénk. De ilyenek hiányában is módjában állanak az intelligens társadalmi osztálynak, hogy a szesz italok élvezete körüli mértéktelenség ellen eredményesen sikra szállhasson. Azoknak a férfiaknak, kikre a nép lelki és szellemi fejlődése van bízva, hallgatagul háruló kötelességük, hogy ily irányban felvilágosítólag, mindenekelőtt pedig jó példaadás segélyével hassanak az alacsonyabb néposztályokra s megmentsek őket a zülléstől, mely a mértéktelenség leghivebb követője.

Sok bajt, sok szerencsétlenséget lehetne a szegény emberekről elhárítani, ha sikerülne őket arra a tudatra vezetni, hogy az élet valódi élvezete nem abból áll, hogy

minél többet együnk-igyunk, hanem épp ellenkezőleg a legnagyobb boldogság abban rejlik, ha mindig marad még valami, amit élvezhetünk, de azt inkább későbbi időre hagyjuk.

A mézárszék és a huseladás.

A földmivvelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a husvizsgálatokról s általában a husforgalom behozataláról. Rendkívül fontos a rendeletnek a nagyközönséget illető ama része, a hol a miniszter a mézárszékéről és a husárusításról intézkedik.

A rendelet ezen része így hangzik:

Üzletek, vásárcsarnokok és fogyasztási piacok, a hol hust árusítanak, a husvizsgáló állandó felügyelete alá tartoznak. A mézárszék és hentesüzletek falai és talaja vízhatlan és könnyen mosható anyagból legyenek készítve. A meg nem felelő mézárszék és hentesüzletek az árat-egészségügyi hatóság által kitűzendő záros határidő alatt átalakítandók.

Emberi élelemre csak olyan állat husa, vére, zsira, zsigere árusítható, mely az egészségügy követelményei szerint vágott le s vizsgálatot meg és még nem romlott.

A hust felfujni nem, tüdőt pedig csak tiszta fujtatóval szabad.

A hust mindig tiszta, hűvös és száraz helyen kell tartani; azt a mézárszék elé az utcára kiakasztani, vagy másként pornak, piszoknak kitenni nem szabad. A huskivágáshoz szükséges asztalok, tőkék, kések, mérlegek, bárdok nemkülönben a letakaráshoz használt terítők és az alkalmazottak köténei mindig tiszták legyenek.

Minden mézárszékben és hentesüzletben a hus ára egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön e célra szolgáló táblán szembeötlő helyen jelzendő.

— Nem vagyok már gyermek, pár hónap múlva kilépek a világot jelentő deszkákra, — ez az általános frázis nagyon tetszett neki, — s önálló ember leszek. Oh, Iluska, játszuk végig együtt az élet nehéz szerepét, fejezzük be mi Romeo és Julia félbehagyott szerepét s legyünk boldogok együtt, örökre. Vagy, — gondolta tovább csüggedten, — ha nem szeret, mondja meg azt is, hogy ne kelljen szegény szívemnek sokáig kétségek közt vergődnie.

Iluska erre már bizonyára nekibátorodott volna, ráemelte volna ábrándos tekintetét s ezt mondta volna:

— Elemér! Régen vártam már magától ezeket a szavakat. Régen vártam, mert, — mert én is szeretem magát; szeretem titkon, már első találkozásunk óta, s oly boldog volnék, ha — — —

Elemér mint az örült rohat végig az utcán, szeméi csillogtak, a kezeivel összevissza hadonászott, úgy hogy az emberek megfordultak utána s vagy kacagtak, vagy a kiket oldalba taszított, dühösen morogtak rája.

Másnap, harmadnap ugyanez történt; a

hányszor, hányszor szeretnék volna egymásnak elmondani, hogy szeretlek, szeress te is, — de az élet igazi szinpadán gyáva volt mindegyikük, csendes, szóvalan a fiu is, a lány is. Pedig szerettek egymást nagyon, csak nem merték egymásnak bevallani.

Iluska, így hívták a leányt, valahol a külvárosban a negyedik emelet egy udvari szobájában lakott. Nagyon kicsi volt a szoba, négy lépés a szélessége alig öt a hossza. Egyetlen ablaka a háztetőkre nézett; minden felől csak piros, meg fekete háztető, meg kémény, melyeknek fojtó füstje mind az ő szobájába verődött.

Elemér, az volt a fiunak a neve, mindig hazakisérte az iskolából Iluskát. Szóvalan haladtak egymás mellett a köruton, messze, messze egész Iluska házáig. A szívük tele volt reménnyel, szerelmes édes gondolatokkal, a jövő, bűvös terveivel, de az ajkukra nem jött hang, egy megváltó, boldogító szó. És ez így tartott hosszú hosszú ideig.

Mikor Iluska fölért szobájába, leült ablaka elé, tekintete messze szállt a háztetők fölött, valahol máshol, más világban,

a hol szeretik egymást az emberek, a hol nem gyávák egymásnak megvallani szerelmüket.

Elemér ezalatt fel és alá sétált a ház kapuja előtt. Agyában száz gondolat járt örületes táncot, száz gondolat száz újabb gondolatot szült, melyek mégegyszer és mégegyszer és százszor inkább felkeltették égő szerelmét.

Oh hányszor akarta neki mondani:

— Iluska kisasszony! — Vagy nem ez nagyon hideg, — hisz kollégák voltak, talán így: Édes Iluskám!

— Nem lehet, így meg nagyon is bizalmas; ennyire még nincsenek. Végre megállapodott a megszólításban. Így fog neki szólani:

— Iluska! Hallgasson meg, nagyon fontos mondani valóm van önnek.

Iluska tán így felelt volna.

— Beszéljen, Elemér, hallgatom.

— Nem tudom, észrevette-e már rajtam, óh, bizonyára észrevette, hogy-hogy én önt végtelenül, nagyon-nagyon szeretem.

Iluska erre lesütötte volna a két szép szemét, elpirult és — mélyen hallgatott volna. Elemér pedig így folytatta gondolatait.

A mészáros csak olyan hust adhat el, a minőt a vevő kér (tilos pl. juhhus helyett kecskehust, vesepecsenye helyett rostélost adni stb.)

Borjuhusként rendszerint a 4 hét és 2 hónap közötti állat husa mérhető ki.

A két hónapos kort túlhaladott, de hat hónapnál még nem idősebb marha husa is borjuhusként mérhető ki, ha az állat kizárólag tejjel tápláltatott.

Növendék marhának tekinthető az állat két hónapos korától, illetőleg elválasztásától mindaddig, míg teljes fejlettségét el nem éri, vagyis nyugoti fajta szarvasmarha két éves, magyar fajta három éves koráig: az ilyen kora marha husa csak mint növendékmarhahus árusítható a mészárszékben, a hol ezzel együtt még csak bivalyhus mérhető ki.

Az ilyen mészárszék-kivül „Növendék marhahus” illetőleg „Bivalyhus” felirattal látandók el és ott másféle hust árusítani nem szabad.

A hol növendékmarhahus-kimérés nincs, ily esetben a hus csak hatósági husszék-ből árusítható, habár az teljesen kifogástalannak is minősíthető.

Velő, valamint a kisebb állatok veséje csak külön e célra szolgáló tányéron árusítható.

Olyan városokban és községekben, a hol nagyobb számu állatok vágatnak le közfogyasztásra, gondoskodni kell arról, hogy az emberi egészséget nem veszélyeztető, de csekélyebb értékű hus, az úgynevezett „nem mészárszékbe való” hus elárúsítása céljából, lehetőleg a közvágóhidon, esetleg munkástelepen, vagy más alkalmas helyen „hatósági husszék” állíttassék fel.

H I R E K.

Levelék.

I.

Igen tisztelt Olvasóközönség!

Lapunk szellemi részét nagyobbára a selmecebányai bányászati és erdészeti

napok, a hónapok multak, eljött a nyár is, az iskolát bezárták, válniok kellett. Iluska odahaza vánkosaiba temette az arcát, sirt, könnyezett keservesen, mert azt gondolta, hogy nem szereti az, akiért szívesen feláldozná életét, egész jövőjét. Elemér meg százszor is megkísérelte, hogy bevallja neki szerelmét, de gyáva volt, gyáva, s szerelmes ifju szíve nem tudta volna elviselni a visszautasítást. A lány ment jobbra, a fiu ment balra, a szívük tele szerelemmel, tele csalódással, lemondással.

Multak az évek. Mikor ismét összekerültek, — bizony már mindkettőnek hajában ezüst szálak csillogtak. Mindkettőnek szíve nagyot dobbant, mikor viszontlátták egymást, kacagtak, talán titkon még egy eltévedt könnyecpp is csillogott szemükben.

— Vacsorázzunk együtt, — szolt Elemér, hisz annyi mondani valónk van egymással.

A pezsgőnél azután Elemér, az agglegény, ki már jóval felül volt az ötvenen, így szolt Iluskához, a vénleányhoz.

— Emlékszik még rá, Iluska. Mikor még gyermekek voltunk, hogy szerettem én akkor magát.

főiskola jeles hallgatói szolgáltaták, ők vittek bele életet, tréfát és jókedvet. Az a határtalan ambíció, mellyel a lap ügyeit szolgálták, mesés volt. Jó magam nagyobbára csak várospolitikai kérdésekkel foglalkoztam. A főiskolai hallgatók közül azok, akik belső munkatársak voltak, a főiskolát ma végzik s holnap már elszélednek az élet iskolájába küzdeni. Helyük pótolhatatlan. Ez okból a felelős szerkesztőségről mai nappal én is leköszönök.

Egymagam azt a munkát, amit eddig annyian végeztünk, élethivatásom elhanyagolása nélkül nem végezhetem s nem rendelkezem semmi garanciával arra nézve, hogy a jövőben megfelelő független gondolkozású és kitartó munkások lesznek segítségemre. Örömmre szolgál az a tapasztalat, hogy lapunk városunkban hézagot pótol és fáradozásunk a közérdek előmozdítása terén nem volt hiábavaló és sikerült a legnehezebb feladat is, az olvasóközönség érdeklődésének ébrentartása és szórakoztatása. Az érdeklődésért és támogatásért ez uton a leghálásabb köszönetemnek adok kifejezést. Azok, akik lapunkat támogatták a közérdeknek tettek szolgálatot, nekünk a lap szellemi munkásainak anyagi hasznunk nem volt. Azt nemcsak nem kerestük, de ez irányban valósággal a puritánságig mentünk. Módot találtam arra, hogy a magam véleményét közérdekű dolgokban kisebb fáradsággal és nagyobb szabotossággal közölhessem azokkal, akiket az érdekel. Annak idején, amikor erre szükség lesz, polgártársaimmal újból találkozni fogok s ezért tőlük nem is búcsuzom, hanem csak azoktól az olvasóktól, akik lapunkat inkább csak szórakozásból olvasták és forgatták. Isten velük. Maradtam őszinte tisztelettel. Selmecebánya, 1908. július hó 30-án. *A felelős szerkesztő.*

— Igen, — mikor még gyermekek voltunk, — szolt elmélázva a vénleány, — én is szerettem magát, nagyon szerettem.

— De én gyáva voltam bevallani. Óh mennyit szenvedtem. Hány keserves éjszákát töltöttem álmatlanul. Hányszor megbántam gyávaságomat. De pótoljuk ki most azt, a mit akkor elmulasztottunk. — Iluska, legyen a feleségem.

A vénleány rávetette tekintelét az agglegényre.

— Már késő kedves barátom. Miért nem szolt akkor, vártam, epedve vártam; lássa, előtte volt a pezsgó s maga nem üritette ki. Rózsa voltam, s maga nem tüzött keblére. Most már késő. Megöregedtünk.

— De tán nem késő még. Ha nem szakítottuk le a tavasz rózsáját, ápoljuk az ősz virágát, talán lesz még számunkra is illata.

A domonkosok templomában egy öreg pár esküdött egymásnak örök hűséget.

Somogyi Gyula.

II.

Kedves Barátaim!

Munkatársaim! Engedjétek meg, hogy tőletek e helyen is elbúcsúzzam és köszönetemnek adjak kifejezést azért a kitartó és önfeláldozó munkásságért és támogatásért, amelyet részetekről tapasztaltam a lap vezetése és szerkesztése körül. Csodálattal adózom azért a mesés lelkesedésért, amelyet nálatok a közérdekű ügyek előmozdítása terén láttam. Az, aki egy reája nézve idegen város jóléteért oly kitartóan tud küzdeni mint ti, aki névtelesen, lelkesedésből a csatasorban elül harcol és nem fél semmitől, csak nemesen gondolkodó ember lehet és hős. Az elég hosszú együttmunkálkodás elején ilyeneknek ismertelek meg benneteket s örömmel határtalan, hogy mindvégig ilyenek voltatok, hogy bennetek soha, de soha nem csalatkoztam. Az a harc, amit mi végeztünk erős volt s ebben a harcban ti mindig ott voltatok az első csatasorban. A küzdelem megédzett benneteket s tudom, hogy az életben, ahova most kimentek, ott foglak látni benneteket mindenütt, ahol a közjóért, a hazáért ésszel és bátorsággal harcolnak az erős szívű emberek önzetlenül. Tudom, hogy azok között is elsők lesztek mindenütt. Kedves Barátaim! fájó szívvel búcsuzom tőletek. Adjon az Isten nektek mindenben anynyi erőt, mint amelyet én nálatok állandóan tapasztaltam. Emlékezzetek meg néha rólam a távolban is. Én benneteket elfeledni nem foglak soha. Isten veletek. Selmecebánya, 1908 július 30-án.

Szerkesztő társatok.

III.

Kedves Kiadó Ur!

Amint látja, az amitől tartottam, bekövetkezett. A munkatársak elmennek s én egyedül a lap szellemi részét ellátni nem bírom. Búcsuzásom alkalmával kötelességemnek tartom, hogy legőszintébb köszönetemnek adjak kifejezést azért a támogatásért, amelyet az általunk hirdetett eszmék megtestesítése körül tanúsított, azért a páratlan pontosságért és lelkiismeretességért, amelyet közleményeink közreadásánál kifejtett. Bámullattal adózom annak a tehnikai ügyességnek és gyönyörű üzleti rendnek, amelyet lapjának kiadása körül tapasztaltam. Nagyon sajnálom, hogy erős ellenzéki irányzatunkkal Önt, mint a lap tulajdonosát abba a kellemetlen helyzetbe hoztuk, hogy felelős szerkesztőt találni nem tud városunkban, de az irányon a következetlenség vádjának kikerülése nélkül nem változtathattunk, de nem is birtunk volna másképp irni, mint ahogy gondolkoztunk. Kérem, tartson meg bennünket jó emlékezetében továbbra is. Maradtam kiváló tisztelettel Selmecebányán, 1908. július hó 30-án.

A felelős szerkesztő.

E lap olvasóihoz.

Illik, hogy én is búcsúzzam azoktól, akik hétről-hétre örömmel várták, szívesen olvasták a Selmecei Ujságot, mely innét Zólyomból kelt szárnyra. Köszönöm az előfizetők szíves támogatását.

A lap tulajdonjogáról nem mondok le. Lehet, hogy a Selmecei Ujság csak egyelőre nem lesz kiadva, de ha esetleg a szükség úgy kívánja, újból kibontja szárnyait.

Semmiképen sem volt haszontalan ez a vállalkozásom sem. Vállalatom cselekvőképességét próbáltam ki vele, s örömmel volt hétről hétre látni, miként készül Zólyomban a Selmecei Ujság. Természetesen ebben nagyobb érdeme volt annak a derék gárdának, mely önzetlen lelkesedéssel, időt, fáradságot nem kímélve, serényen és pontosan, hol postán, hol távirón, hol telefonon küldte ide a kéziratokat.

Az ellenség sem tagadhatja, hogy a Selmecei Ujság önzetlen és bátor harcra volt Selmecebánya közügyeinek. Megjelenésében nemcsak mint ujságkiadónak, de mint lapszerkesztőnek is őszinte örömmel volt.

A Selmecei Ujság nem vergődött. Kimulása nem szenvedések között ment végbe, hanem im egyszerre, úgy, mint ahogy a hősök halnak meg — a csatatéren.

Zólyom, 1908. július 30.

Nádasy Ferenc,

a Selmecei Ujság kiadótulajdonosa.

— **Kinevezés a földmívelésügyi miniszteriumban.** A földmívelésügyi miniszter a számvevőségek tisztii személyzetének egyesített létszámába Tomcsányi Miklós selmecebányai lakost ideiglenes minőségű díjtalan számgyakornokká nevezte ki.

— **Vadas Jenő ünneplése.** A negyedéves erdőmérnök hallgatók a főiskolától való megválásuk alkalmával fölkeresték Vadas Jenő tanárjukat, hogy tőle búcsút vegyenek. Az eleinte egyszerűnek ígérkező aktust fényes ünneppé avatta a szeretet. A főiskolai hallgatók nevében Blichhardt József fejtette ki, hogy mily ellentétes érzések születtek meg azon elhatározásukat, hogy Vadas Jenőtől külön is búcsút vegyenek. Majd beszéde közben aranyveretes díszalbumot nyújtott át kollégái nevében az ünnepelt professzornak, ki könnyes szemekkel, az érzésektől meleg hangon köszönte meg a nem várt kitüntetést, Minden tanár ambíciója a megértés, — úgy mond, — s ez oly ritka eredménye egy-egy tanári pályának, hogy nagyon kevés számú esetet tud rá felhozni. Mostani hallgatói megértették őt s ez jól esik neki, de annál nehezebb az elválás. Majd leszállva a katedréről egyenként búcsúzott el szeretett hallgatóitól, kik az emlékeken kívül azon közvetlen tapasztalattal távoztak, hogy a tanár és hallgatói között csak a szeretet alapján épülhet föl az életbe is kivívó jóviszony.

— **A király unokája Besztercebányán.** Gróf Seefried Ottóné sz. Erzsébet kir. hercegnő múlt vasárnap az oszadai

vadászatról lejött Óhegyre, honnan egy egyfogatu kocsin gyermekeivel lejött Besztercebányára s teljes inkognitóban megtekintette a várost.

— **A belügyminiszteriumból.** A király Soltész István dr. belügyminiszteri segédtitkárnak volt vármegyei főispáni litkárnak a miniszteri titkári címet és jellegét adományozta.

— **Igazgató választmányi ülés.** A F. M. K. E. központi igazgató választmánya Nyitrán, f. hó 31-én d. e. fél 12 órakor a városház közgyűlési termében ülést tart. Tárgysorozat. I. Elnöki előterjesztések. II. Az egyesület évi közgyűlése napjának és napirendjének megállapítása. III. A központi pénztár 1907. évi zárszámadásai és 1909. évi költségvetése. IV. Tanítók megjutalmazása. V. Ivánka Pál indítványa a magyar társadalom szervezése tárgyában. VI. Az Atheneum irodalmi vállalat ajánlata. VII. Szeghalmi-Szenovitz Gyula tanár ajánlata, a Felvidéki Regék c. műve tárgyában. VIII. Az egyházmaróti, szüdi és össödi evang. iskolaszék kérvénye, ifjusági könyvtár engedélyezése iránt. IX. Új tagok bejelentése.

— **A zólyom-korponai h. é. vasút építését** — mint értesültünk — legközelebb megkezdik Pallós Ármin budapesti vállalkozó tervei szerint. A vonal a zólyomi állomás északi végéből indul ki és déli, majd délkeleti főirányt követve a Szalatna, Neresznica, Bariny, Utlaka és Krupinica patak völgyeiben vezet. Állomásai lesznek: Zólyomvár, Dobróváralja, Dobronya, Bábaszék és Tótpelsőc felé elágazással.

— **A korponai polgármesteri állás.** Korpona sz. kir. rend. tanácsu városban lemondás folytán megüresedett polgármesteri állásra Marek Károly alispán pályázatot hirdet. Az állás javadalmazása: törzsfizetés 3600 K., lakbér 500 K. és fajrandóság 30 ürméter. A pályázati kérvények közzel felszerelve hozzá folyó évi augusztus hó 31-éig nyújtandók be, mivel a később érkezettek figyelembe nem veszik.

— **Böckh János nyugalomban.** A király megengedte, hogy Böckh János miniszteri tanácsos, a magyar földtani intézet nagytudású igazgatója nyugalomba vonulhasson s neki az alkalomból legfelsőbb elismerése tudomásul adassék.

— **Új adjunktus.** A pénzügyminiszter Dr. Walek Károly tanársegédet a selmecebányai bányászati és erdészeti főiskolához adjunktussá nevezte ki.

— **Pályázatok jegyzői és s. jegyzői állásokra.** A lipeseutcai körjegyzőségre pályázni lehet f. hó 31-ig. Az állás javadalmazása összesen 2322 K. — Zólyomban segédjegyzői 1000 K-ás állásra f. hó 25-ig, Gyetván 1300 K-ás segédjegyzői állásra f. hó 28-ig lehet pályázni.

— **Az ágost. hitv. evang. liceumból.** A kormányzó tanács a liceumi tápintézet orvosává a leköszönt Stuller Gyula dr. helyett Szegedi Sándor drt választotta meg.

— **Hegybányai hírek.** A hegybányai gyermek telepen felmerült sarlach eset folytán a telepet e nyár folyamára felszabták és a legalaposabban fertőtlenítették. A gyanus gyermekeket a többiektől elkü-

lönítve a leggondosabb felügyelet és ápolás alá helyezték.

— **Házasság.** Fizély Mártát, Fizély Károly háztulajdonos, törvényhatósági bizottsági tag leányát Kovács István salgótarjáni bányamérnök a múlt hét csütörtöki napján vezette oltárhoz.

— **Pisztolylövészet.** A főiskolai ifjak pisztolylövő köre augusztus hó 1-én Kisiblyén főlövészetet tart.

— **Vihnyéről.** Az évenként megtartani szokott Anna-bált Vihnyén vasárnap tartották meg. A bálra városunkból is számosan mentek ki, ami nagy szerencse volt, mert ezeken kívül alig egynehányan vettek részt a mulatságon. Érthetetlen, hogy az elég szép számú fürdőközönség miért tartotta magát távol az estélytől. Az első négyest alig néhány pár táncolta.

— **Csendélet.** A jövő héten lesz vége a főiskolai tanévnek, az ifjak elszélednek és városunk szomorúan csöndes lesz egy hónapig, amíg a gimnáziumi diákok megint meg nem érkeznek. Augusztus hava az a hónap, amikor legjobban lehet látni, hogy milyen falu ez a mi városunk, ha a fiatalság nincs benne. A távozóktól őszinte szívvel búcsúzunk mi is. Kellemes szünidőket kívánunk azoknak, akik még visszajönnek és Istenhozzádott a végleg távozóknak.

— **Óvári építkezés.** Megkezdtek az óvári építkezéseket. Az építkezés fölötti főfelügyeletet Aigner Sándor, a helyi felügyeletet Sobo Jenő főiskolai tanár és Dobrovics Mihály városi mérnök gyakorolják. A hivatalos értesítő szerint az építkezési munkával jövő évi szeptember haváig készülnek el.

— **Vadászat.** Holnap már beköszönt augusztus elseje, felszabadul a vadászfegyver a tétlenségből és megkezdődik a puszkázás. Sajnos! vidékünkön nem valami biztató kilátással, mert a lesipuskások az idén is tönkretették a vadállományt. Gondoskodni kellene a nagyobb ellenőrzésről.

— **Az új végrehajtási törvény ismertetője.** E címen kis füzetke jelent meg, mely pontosan ismerteti mindazt, ami kereskedőket, iparosokat, köz- és magánhivatalnokokat egyaránt érdekel. Az ismertető füzet ára 40 fillér. Kapható minden dohánytözsdében és hírlapárúsító helyen. Megrendelhető 40 fillér beküldése mellett Vadász Henriknél Budapest, VI. Szondy-utca 44/a.

— **Erő- és egészség jár a jól megválasztott sósborszesz nyomán.** Erőt és egészséget ad az Erő-sósborszesz, amely reuma, csusz, szemgyengeség, viszketőség, hajhullás stb. ellen föltulmulhatatlanul jó háziszer. T. olvasóink saját érdekükben tegyenek próbát az Erő-sósborszesz-szel, amely mindenütt kapható 40 filléres próba füvekben is.

— **Kevesbedik a kivándorlók száma.** Newyorki hivatalos statisztika szerint május és június hónapjában 80 percenttel kevesebb bevándorló érkezett oda, mint tavaly. Mig ugyanis tavaly májusban 184,886 bevándorló érkezett, az idén mindössze csak 36,317-en mentek ki. Ezek közül magyarországi honos volt 2242, vagyis huszonötezerrel kevesebb, mint a múlt év májusában.

— **Az élve lenyelt darázs.** Az Odenvald egy falujában különös módon halt meg egy parasztasszony. Mikor a mezei munkából hazatért, egy pohár vizet hozott magának. Nem itta azonban mindjárt meg, hanem előbb tett valamit a házban. Közben egy darázs került a vízbe. Az asszony azonban ezt nem vette észre és egy hajtásra leitta a vizet. Veleitta a darazsat is. Alig néhány percre rá különös szurást érzett a gyomrában, a fájdalom egyre hevesebb lett s néhány óra múlva az asszony a legrettenetesebb kínok közt meghalt. A boncolás megállapította, hogy az élve lenyelt darázs keresztül furta a gyomorfalat és így az asszony halálát okozta.

— **Felrobbant automobil.** Vander Becke Imre vmikolai tkp. igazgató Besztercebányára haladtában Korponán túl Bábászék alatt járt automobilján, mikor menet közben hirtelen láng csapott ki belőle s robbanás reszketette meg a levegőt. A veszedelmes gép utasa rögtön leugrott, ideje is volt, mert a másik pillanatban az egész kocsis lángba borult. A gépet megmenteni nem sikerült, csak ép a vasváza maradt meg. A kár biztosítás által megtérül.

— **Elcsipett tolvajok.** Mint jeleztük, Lipsey Ervin dr. kir. főügyész helyettes kárára ismeretlen tettesek egy 1000 korona értékű ezüst mosdókészletet loptak el. A lopással alaposan meggyanusított egyik tettest, Polgár Anna cselédleányt letartóztatták, ki konokul tagad. A csendőrség a tettestárs ellen is megindította a nyomozást és a nyomozást vezető Paulik János járásörmester érdeme, hogy a másik tettest sikerült Richter Gyula személyében elfogni Pupos Katka hírneves háztulajdonosnál, hol meghuzta magát. Richter Gyula ki rozott multu ember, s már az itteni törvényszéknél is többször volt büntetve, beismerte, hogy este 10 órakor az ablakon bemászott. Nyilván menteni akarta büntetését, mert a lopás ideje s a kiderített körülmények arra vallanak, hogy csakis Polgár Anna cseléddel összejátszva követték el a lopást. Richter Gyula az ellopott holmit Léván 130 koronáért elzalogosította, s elfogatásakor 35 korona készpénzt találtak nála. A kir. ügyészség Polgár Anna és Richter Gyula tettestársak ellen lopás büntette miatt vádat emelt, de vádat emelt orgazdaság miatt Potyondi József üzletvezető ellen orgazdaság miatt, kinél Richter Gyula 3 koronáért egy ezüst fogportartót elzalogosított. — Ez alkalomból felhívjuk rendőrségünk figyelmét Pupos Katka jóvirág telepére, hol gyanus alakok állandóan vannak meghuzódva.

— **Uszóverseny.** A főiskolai ifjak vasárnap délután a klingertároi tavon uszóversenyt rendeztek. A versenynek elég nagy nézőközönsége is volt, de többen is lehetek volna. Az utóbbi időben az ifjak körében a sportélet iránt mutatkozó lelkesedés mindenestre nagyobb érdeklődést érdemelne a közönség részéről. A verseny után Herrmann Miksa főiskolai rektor, aki több főiskolai tanárral együtt szintén jelen volt, emelkedett hangú buzdító beszédet intézett a főiskolai ifjakhoz.

Páratlan és csodás hatása.

Ovakodjunk utánzatoktól!

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépitőszert a
Földes-féle **MARGIT** crème

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Miffeszert) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszertkereskedésben. — Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

980. B. Kapható Selmecebányán Margócsy János gyógyszertárban.

Nádosy Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

ALAPITTATOTT 1887.

TELEFON SZÁM 11.

MODERN GÉPEKKEL ÉS NAGY-
MENNYISÉGŰ BETÜANYAGGAL
FELSZERELT MOTORERŐRE BERENDEZETT

KÖNYVNYOMDÁM

MINDEN E SZAKMÁBA VÁGÓ MUN-
KÁT GYORSAN S PONTOSAN SZÁLLIT.

VÁLLALATOM A KOR SZINVONALÁN ÁLL
S A FELVIDÉK EGYIK ELSŐRANGU KÖNYV
ÉS MŰNYOMÓ INTÉZETE.

MUNKÁIM IZLÉSES, PEDÁNS KIVITE-
LÉRE NAGY GONDOT FORDITOK.

